

ลดดอกเบี้ยกู้กடன் NIM ท่ามกลางหลายมาตรการช่วยเหลือลูกค้า

ECONOMIC BRIEF

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3867

วันที่ 22 พฤษภาคม 2563

ประเด็นสำคัญ

- ผลการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของกนง. เมื่อวันที่ 20 พ.ค. ที่ผ่านมา ถูกส่งผ่านมายังอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์อีกครั้ง โดยธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR/MRR/MOR ลงอย่างพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับลดลงดังกล่าวมีผลช่วยลดภาระทางการเงินให้กับผู้ประกอบการและประชาชน ทั้งผู้ขอสินเชื่อใหม่และลูกหนี้เดิมที่ยังสามารถชำระคืนหนี้ แต่ในอีกด้านหนึ่งผลของการลดดอกเบี้ยดังกล่าวอาจเป็นอีกปัจจัยที่เพิ่มแรงกดดันต่อรายได้ดอกเบี้ย และ NIM ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า NIM ในไตรมาสที่ 2/2563 จะชะลอลงมาอยู่ในกรอบ 2.15-2.35% จาก 3.09% ในไตรมาสแรกที่ผ่านมา
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ผลของมาตรการช่วยเหลือลูกค้าอาจทำให้สินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวสูงตลอดไตรมาส 2/2563 ในกรอบประมาณ 5.0-6.0% เทียบกับที่ขยายตัว 4.0% ในไตรมาสที่ 1/2563 แต่กระนั้น สินเชื่อที่เติบโตในระดับสูงในสภาวะเช่นนี้ อาจไม่ได้ทำให้ผลตอบแทนจากการปล่อยสินเชื่อเกิดขึ้นอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยดังเช่นสภาวะปกติ เพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือลูกค้าผ่านการปรับลด/พักชำระดอกเบี้ย และสินเชื่อใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเป็นพิเศษ นอกจากนี้ คาดว่า ผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจอาจทำให้สัดส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพในไตรมาสที่ 2/2563 มีโอกาสขยับขึ้นสูงกว่าไตรมาสแรก
- แม้ปัญหาเศรษฐกิจและมาตรการต่างๆ ที่ช่วยเหลือลูกค้า อาจทำให้การประกอบผลการดำเนินงานในไตรมาส 2/2563 เป็นโจทย์ที่มีความท้าทายมากสำหรับธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม สถานะของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีความแข็งแกร่ง มีเงินกองทุนและเงินสำรองในระดับสูง ซึ่งเพียงที่จะรองรับความเสี่ยงต่างๆ ในระยะนี้ไปได้

ผลการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายไทยของกนง. เมื่อวันที่ 20 พ.ค. 2563 ที่ผ่านมา¹ ถูกส่งผ่านมายังอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์อีกครั้ง ซึ่งในรอบนี้ใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน ก็เริ่มเห็นธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR อัตราดอกเบี้ย MRR และอัตราดอกเบี้ย MOR ลงอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับลดดังกล่าว อาจมีผลช่วยลดภาระทางการเงินให้กับผู้ประกอบการและประชาชน ทั้งผู้ขอสินเชื่อใหม่และลูกหนี้เดิมที่ยังสามารถชำระคืนหนี้ รวมถึงเป็นทิศทางที่สอดคล้องกับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และลูกค้า

¹ กนง. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทย ลงมาอยู่ที่ 0.50% ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์

บุคคลรายย่อยที่สถาบันการเงินทุกแห่งกำลังดำเนินการอยู่ แต่ในอีกด้านหนึ่ง การปรับลดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว อาจเป็นอีกปัจจัยที่เพิ่มแรงกดดันต่อผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งต้องรับมือกับโจทย์ที่มีความท้าทายมากขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 2/2563

■ ลดดอกเบี้ยเงินกู้ เพิ่มแรงกดดันต่อรายได้ดอกเบี้ย

การปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR/MRR/MOR ของธนาคารพาณิชย์ในรอบนี้อยู่ในกรอบประมาณ 0.125%-0.40% ซึ่ง **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า การปรับลดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะช่วยบรรเทาภาระดอกเบี้ยจ่ายของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ได้ทันที** ซึ่งในปัจจุบัน ลูกค้ากว่า 50% ของพอร์ตสินเชื่อโดยรวมเป็นลูกค้าที่มีสัญญาสินเชื่อเป็นดอกเบี้ยลอยตัวอ้างอิงตามอัตราดอกเบี้ย MLR/MRR/MOR ขณะที่กลุ่มลูกค้าผู้ประกอบการที่ต้องการเบิกใช้สินเชื่อระยะสั้นเพิ่มขึ้นในขณะนี้ เพื่อเสริมสภาพคล่องและใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนก็จะมีต้นทุนทางการเงินที่ลดลงด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ผลจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงต้นปี ในขณะที่สินเชื่อปล่อยใหม่แทบทุกประเภทเติบโตในกรอบจำกัด (ยกเว้น สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่) ขณะที่พอร์ตสินเชื่อ SMEs และสินเชื่อรายย่อยบางส่วนอยู่ในช่วงการพักชำระดอกเบี้ยตามมาตรการช่วยเหลือลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า สถานการณ์ดังกล่าวจะเพิ่มแรงกดดันต่อทิศทางรายได้ดอกเบี้ยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย² ซึ่งอาจทำให้อัตรাস່วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเฉลี่ย (Net Interest Margin: NIM) ชะลอลงมาอยู่ในกรอบ 2.15-2.35% ในไตรมาส 2/2563** เทียบกับ NIM ที่ 3.09% ในไตรมาสแรกที่ผ่านมา (แต่หาก ธ.พ. มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์บุคคลธรรมดาลงเป็นการทั่วไป 0.125% ก็อาจช่วยประคอง NIM ได้ประมาณ 6 bps. หรือ 0.06%)

■ คาดสินเชื่อของธ.พ. ไทย จะเติบโตสูงกว่า 5.0% ในไตรมาส 2/2563 จากผลของมาตรการช่วยเหลือลูกค้า

จากการติดตามสถานการณ์สินเชื่อของระบบธ.พ.ไทยในภาพรวม พบว่า สินเชื่อของธ.พ.ไทยมีสัญญาณเร่งตัวขึ้นต่อเนื่องในช่วงต้นไตรมาส 2/2563 โดยเบื้องต้น **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า สินเชื่อของระบบธ.พ. ไทยในเดือนเม.ย. 2563 อาจเติบโต 5.2% YoY** เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน และมีแนวโน้มขยายตัวสูงตลอดทั้งไตรมาส 2/2563 ในกรอบประมาณ 5.0-6.0% ชัยขึ้นจากที่ขยายตัว 4.0% ในไตรมาสที่ 1/2563

โดยแรงหนุนของสินเชื่อหลัก ๆ จะมาจาก 2 ส่วน ได้แก่ 1. การเบิกใช้สินเชื่อเพิ่มขึ้นของลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งน่าจะใช้ช่องทางสินเชื่อธ.พ. ทดแทนการระดมทุนผ่านตลาดหุ้นในช่วงที่ภาวะตลาดผันผวน และ 2. มาตรการช่วยเหลือลูกค้า ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะที่ผันผวนของเศรษฐกิจไทยในช่วงที่มีการระบาดของไวรัสโควิด-19 อาทิ การปรับลดภาระผ่อนชำระต่อเดือน การพักชำระหนี้เงินต้น และการขยายเวลากារชำระหนี้ทั้งในส่วนที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งดำเนินการเอง และมาตรการช่วยเหลือลูกค้าตามแนวทางของ

² จากฐานข้อมูลธ.พ. จดทะเบียนในประเทศไทย (ธ.พ. ไทย) 17 แห่ง

ทางการ (อาทิ พักชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการ SMEs ที่เข้าเงื่อนไข) รวมไปถึงการปล่อยสินเชื่อใหม่เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาสภาพคล่องของผู้ประกอบการ SMEs ตามโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำของทางการ

ทั้งนี้ มาตรการช่วยเหลือลูกค้าดังกล่าว จะมีผลทำให้ยอดคงค้างสินเชื่อโดยรวมยังคงขยับขึ้น แม้ว่าภาพรวมของการปล่อยสินเชื่อใหม่ของธนาคารพาณิชย์ ในส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะพอร์ตสินเชื่อรายย่อย จะเป็นไปอย่างระมัดระวังตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจไทยก็ตาม แต่กระนั้นก็ดี ในสภาวะเช่นนี้ สินเชื่อที่เติบโตในระดับสูงดังกล่าว อาจไม่ได้ทำให้ผลตอบแทนจากการปล่อยสินเชื่อเกิดขึ้นอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยดังเช่นสภาวะปกติ เพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือลูกค้าผ่านการปรับลดดอกเบี้ย และสินเชื่อใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเป็นพิเศษ

- **อย่างไรก็ดี ปัญหาคุณภาพหนี้ยังเป็นประเด็นที่ธนาคารพาณิชย์ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง** เพราะแม้ว่าสัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPLs) ของธ.พ. ทั้งระบบ จะขยับขึ้นมาที่ 3.05% ต่อสินเชื่อรวมในไตรมาสที่ 1/2563 ตามที่คาด แต่การเร่งตัวขึ้นของสัดส่วนสินเชื่อที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต หรือ นี่ Stage 2 มาที่ 7.70% (จาก 2.79% ณ สิ้นปี 2562) ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินในเบื้องต้นว่า สัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพยังมีแนวโน้มเร่งตัวขึ้นในไตรมาสที่ 2/2563 นอกจากนี้ อีกประเด็นเฝ้าระวัง จะอยู่ที่หนี้ที่สถาบันการเงินเข้าช่วยดำเนินการปรับโครงสร้าง ซึ่งจากยอดรวมหนี้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากสถาบันการเงิน 6.12 ล้านล้านบาท (ณ วันที่ 15 พ.ค. 2563) นั้น ประเมินว่า ส่วนของธนาคารพาณิชย์ อาจคิดเป็นประมาณ 30% ของสินเชื่อรวม ซึ่งคงต้องยอมรับว่า สถานการณ์ของลูกค้ากลุ่มนี้ในระยะต่อไป ยังคงผันแปรตามเงื่อนไขการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์เฉพาะของแต่ละธุรกิจ อันจะมีนัยต่อทิศทางคุณภาพหนี้ รวมถึงภาระในการตั้งสำรองฯ ของธนาคารพาณิชย์ในระยะข้างหน้าด้วยเช่นกัน

โดยสรุป ในไตรมาสที่ 2/2563 เป็นช่วงเวลาที่สภาวะเศรษฐกิจไทยเผชิญความเสี่ยงมากขึ้นจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อเนื่องทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องรับมือกับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมๆ กับภารกิจสำคัญในการดูแลให้ความช่วยเหลือลูกค้าผ่านมาตรการต่างๆ ทั้งในสภาพคล่องเพื่อหล่อเลี้ยงธุรกิจ และในด้านการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อลดภาระทางการเงิน ซึ่งในอีกด้านหนึ่งก็จะส่งผลทำให้ปัญหาคุณภาพหนี้ของธนาคารพาณิชย์เองได้รับการดูแลไปในเวลาเดียวกัน

แม้ปัญหาเศรษฐกิจและมาตรการต่างๆ ที่ช่วยเหลือลูกค้า อาจทำให้การประคองผลการดำเนินงานในไตรมาส 2/2563 เป็นโจทย์ที่ท้าทายของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ดี สถานะของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีความแข็งแกร่ง มีเงินกองทุนและเงินสำรองในระดับสูง ซึ่งเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงต่างๆ ในระยะนี้ไปได้